

1. წინასიტყვაობა

მასწავლებელი, რომელიც დემოკრატიული მოქალაქეობისა და ადამიანის უფლებათა შესახებ სწავლებზეა პასუხისმგებელი, შესაძლებელია წარმატებით ართმევდეს თავს გაკვეთილის დაგეგმვისა და გაკვეთილისათვის მზადების ამოცანას. მიუხედავად იმისა, თუ რამდენად კარგად არის მომზადებული გაკვეთილი, გაკვეთილი შეიძლება ჩავარდეს, თუ მასწავლებელს ავიწყდება, გაითვალისწინოს ის, თუ რა უნარებს ფლობენ მისი მოსწავლეები გარკვეული ტექნიკური თვალსაზრისით. მსგავსი სიტუაცია შეიძლება შეექმნას საუკეთესო და დიდი გამოცდილების მქონე მასწავლებელსაც. გაკვეთილი წარმატებულია მხოლოდ მაშინ, თუ მოსწავლეები ფლობენ გარკვეულ მეთოდებს და იციან, როგორ გამოიყენონ ისინი.

ევროპის მასშტაბით, დემოკრატიული მოქალაქეობისა და ადამიანის უფლებათა შესახებ სწავლებაში ჩართული მასწავლებლების მონაწილეობით წარმოებული სხვადასხვა პროგრამის ფარგლებში მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, მივიღეთ გადაწყვეტილება, მასწავლებლებისათვის განკუთვნილ ამ სახელმძღვანელოში მოგვეწოდებინა ინსტრუმენტთა ჩამონათვალი მოსწავლეებისათვის. მათში მოცემული ინსტრუქციები, სამუშაო ფურცლები, ინსტრუმენტები და კითხვარები ერთგვარ მონაცემთა ბაზის ფუნქციას ასრულებს, რომელიც მოსწავლეებისთვის არის განკუთვნილი, იმ შემთხვევებისათვის, თუ ისინი არ ფლობენ გარკვეულ მეთოდს ან ტექნიკას.

მასწავლებლის მოვალეობაში შედის, აუხსნას მოსწავლეებს, როდის, როგორ და რომელი ინსტრუმენტი უნდა გამოიყენონ. ასევე, მასწავლებლის გადასაწყვეტია ის, თუ რა დროს და რომელი ინსტრუმენტი მიაწოდოს მოსწავლეებს, ინსტრუმენტი საკლასო ოთახში უნდა გამოფინოს, ყველასათვის თვალსაჩინო ადგილას, თუ მისი მისადაგება შესაძლებელია საშინაო დავალებისათვის და უნდა დაურიგდეს მოსწავლეებს.

მოცემული ინსტრუმენტები მოსწავლეებს დაეხმარება, თავი გაართვან მათ წინაშე მდგარ სხვადასხვა ამოცანას, როგორცაა:

- როგორ მოიძიონ და მოიპოვონ ინფორმაცია;
- როგორ დაახარისხონ ინფორმაცია;
- როგორ მიუდგნენ შემოქმედებით სამუშაოს;
- როგორ წარადგინონ საკუთარი ნამუშევარი;
- როგორ ითანამშრომლონ სხვა მოსწავლეებთან.

ყოველი ინსტრუმენტი მოცემულია ცალკე ფურცელზე. მოსწავლეებს აქვთ შესაძლებლობა, ინდივიდუალურად გაეცნონ თითოეულ მათგანს, ან იმ შემთხვევაში, თუ მასწავლებელი იღებს ამგვარ გადაწყვეტილებას, ერთობლივად, წყვილებში, ან მცირე ზომის ჯგუფებში მოხდეს მათი განხილვა.

ინსტრუმენტების ჩამონათვალი მოსწავლეებისათვის

ინსტრუმენტი 1: სამუშაო ფურცელი მოსწავლეებისათვის, სწავლის განრიგის დასაგეგმად

- ჩემს თავს დავუსახავ შემდეგ მიზანს - შემდეგი თავის გავლისას/ შემდეგი ნაწილის გავლისას/ დღეისათვის და ა.შ.: ...
- დღეს თავს გავართმევ შემდეგ ამოცანას: ...
- მე განსაკუთრებით მაინტერესებს: ...
- მე განსაკუთრებით მიჭირს: ...
- მე შემდეგი გეგმა შევიმუშავე: ... (რას გავაკეთებ უპირველეს ყოვლისა? რას გავაკეთებ ამის შემდეგ? სად ვიმეცადინებ? როდის მოვიწყობ შესვენებას? როდის დავასრულებ შესასრულებელ სამუშაოს?)
- ჩემს გეგმას განვიხილავ: ... (ვისთან ერთად?)
- კმაყოფილი ვიქნები იმით, რაც ვისწავლე, თუ შევძლებ: ... (რის გაკეთებას?)
- მოვიმარაგებ შემდეგ სასწავლო მასალას: ...
- იმისათვის, რომ დავრწმუნდე, რომ მეცადინეობაში ხელს არავინ შემიშლის, განვახორციელებ შემდეგ ღონისძიებებს: ...
- სწავლაში ჩემი შედეგების გასაუმჯობესებლად, დასახმარებლად მივმართავ შემდეგ მოსწავლეებს: ...
- როდესაც დავიღლები, ენერჯის აღსადგენად: ... (რას მოვიმოქმედებ?)
- თუ მეცადინეობა მომბუზრდა: ... (რას მოვიმოქმედებ?)

ინსტრუმენტების ჩამონათვალი მოსწავლეებისათვის

ინსტრუმენტი 2: სამუშაო ფურცელი მოსწავლეებისათვის, მიღებული ცოდნის შესაფასებლად

- რა აქტივობით შევუდექი სწავლას?
- რა გავაკეთე შემდეგ?
- როდის შევისვენე?
- რა დრო მოვანდომე დამოუკიდებლად მეცადინეობას?
- რა დრო მოვანდომე სხვა მოსწავლესთან ერთად მეცადინეობას?
- როდის ვსწავლობდი ჯგუფთან ერთად?
- ჯგუფური მუშაობისას კარგად ვსწავლობ?
- სწავლის პროცესის დროს ვიცავ ჩემ მიერ შედგენილ განრიგს?
- შემძლია სამუშაოზე კონცენტრირება ყურადღების გაფანტვის გარეშე? ხელი შემიშალა რაიმემ სამუშაოს შესრულების დროს? მჭირდება თუ არა კონცენტრირების უნარის განვითარება?
- დარწმუნებული ვარ, რომ კარგად ვსწავლობ?
- მუშაობის პროცესში მეცადინეობა ხომ არ მომბეზრდა?
- სიამოვნებით ვსწავლობ?
- მსიამოვნებს სწავლის პროცესი?
- სწავლის პროცესში დარწმუნებული ვარ ჩემ წარმატებაში? (თავდაჯერებული სწავლა)
- როგორ ვიჩენ ინტერესს შესწავლის საგნისადმი და სიამოვნებით ვეკიდები შესწავლის პროცესს?
- სწავლის რა სტრატეგიებსა და ტექნიკას ვიყენებ?
- კარგად ვსწავლობ? რისი კეთება გამომდის უკეთესად და რისი არა?
- რა წარმოადგენდა ჩემთვის სირთულეს? როგორ შევძელი ამ სირთულეების დაძლევა?
- მუშაობის ჩემი ტემპი უნდა გავზარდო თუ შევანელო?
- არის რაიმე, რის შეცვლასაც ვისურვებდი?
- როგორ გავაუმჯობესო ჩემი ცხოვრების წესი?
- რისი მიღწევაც მე მინდა მომდევნო დავალების შესრულებისას, არის: ...

ინსტრუმენტების ჩამონათვალი მოსწავლეებისათვის

ინსტრუმენტი 3: სამუშაო ფურცელი მოსწავლეებისათვის, მიღწევების შესაფასებლად

- რა ვისწავლე?
- ნამდვილად მაქვს მიღწევები სწავლაში?
- კარგად მესმის ის, რაც ვისწავლე?
- შემიძლია ახლად შეძენილი ცოდნა და უნარები სხვადასხვა სიტუაციაში გამოვიყენო?
- სად და როდის შემიძლია გამოვიყენო ჩემ მიერ შეძენილი ცოდნა?
- მაკმაყოფილებს ჩემი მიღწევები?
- მსურს უკეთესად მესმოდეს ან უკეთესად ვფლობდე რაიმეს კეთების უნარს?
- მიღწეულია ის მიზნები, რომლებიც საკუთარ თავს დავუსახე სწავლასთან დაკავშირებით?
- კიდევ რა უნდა ვისწავლო?
- მსურს საკუთარ თავს დამატებითი მიზნები დავუსახო სწავლის შემდგომ ეტაპზე?

ინსტრუმენტების ჩამონათვალი მოსწავლეებისათვის
ინსტრუმენტი 4: კვლევის წარმოება ბიბლიოთეკებში

ბიბლიოთეკებში თქვენ შეგიძლიათ უამრავი ინფორმაცია მოიძიოთ, რომელიც თქვენი კვლევისათვის გამოგადგებათ. იმისათვის, რომ შეძლოთ ამ ინფორმაციით სარგებლობა, საჭიროა ფლობდეთ უნარს, ამოარჩიოთ საჭირო და ყველაზე მნიშვნელოვანი ინფორმაცია. ქვევით მოცემული კითხვარი დაგეხმარებათ ამ ამოცანის შესრულებაში.

1. რაში მდგომარეობს ჩემი მიზანი?

- რას ვქმნი? როგორ უნდა გამოიყურებოდეს ჩემი ნაშრომის საბოლოო ვარიანტი? არის ეს პრეზენტაცია, მოხსენება თუ პოსტერი?
- იმის მიხედვით, თუ რა წარმოადგენს თქვენ მიერ შესრულებული სამუშაოს მიზანს, თქვენ დაგჭირდებათ სხვადასხვა ტიპის ინფორმაცია. პოსტერის დასამზადებლად გჭირდებათ სურათები, რომლებიც უნდა ამოჭრათ და დააკრათ თქვენს პოსტერზე; მოხსენების მოსამზადებლად გჭირდებათ ინფორმაცია იმ თემაზე, რომელზეც მუშაობთ.

2. რა ინფორმაცია მჭირდება?

- ჩამოწერეთ ყველაფერი, რაც იცით იმ თემის შესახებ, რომელზეც მოხსენებას ამზადებთ (ამაში დაგეხმარებათ გეგმის შედგენა).
- ჩამოწერეთ ყველაფერი, რაც გინდათ, რომ იცოდეთ იმ თემის შესახებ, რომელზეც მოხსენებას ამზადებთ (ამაში დაგეხმარებათ შედგენილი გეგმის პუნქტების გამოყოფა). ზუსტად განსაზღვრეთ, თემის რა ასპექტებზე გსურთ ინფორმაციის მიღება. იმის მიხედვით, თუ რა წარმოადგენს თქვენ მიერ შესრულებული სამუშაოს საბოლოო პროდუქტს, შესაძლებელია ინფორმაციის მოპოვება დაგჭირდეთ ძალიან ბევრ ასპექტზე, ან მხოლოდ რამდენიმე ასპექტზე.

3. როგორ მოვიპოვო ინფორმაცია (მასალები) და როგორ დავახარისხო იგი?

- მასალები შეგიძლიათ ეძიოთ წიგნებში, ჟურნალ-გაზეთებში, ფილმებში და ა.შ., რომელთა მოპოვებაც შესაძლებელია ბიბლიოთეკაში, და დაფიქრდეთ, შეიძლება თუ არა მათში იყოს პასუხი იმ კითხვებზე, რომლებიც თქვენ

გაინტერესებთ. ამ შემთხვევაში შესაძლებელია დაგეხმაროთ სარჩევი ან ანბანური საძიებელი.

- ცალკე ფურცელზე ჩაინიშნეთ წიგნის სათაური და გვერდის ნომერი, სადაც თქვენთვის გამოსადეგ ინფორმაციას გადააწყდით. წიგნში შეგიძლიათ ჩადოთ სანიშნი.
- რიგ შემთხვევაში, თქვენთვის საინტერესო გვერდის ფოტოასლის გადაღებაც არის შესაძლებელი, თუმცა არ უნდა დაგავიწყდეთ გადაღებულ ფურცელზე წიგნის სახელწოდების მითითება.
- დაათვალიერეთ ჟურნალ-გაზეთებში მოცემული სურათები, გადაიღეთ ასლები ან მონიშნეთ გვერდები სანიშნით.
- იმ შემთხვევაში, თუ ფილმით სარგებლობთ, უყურეთ ფილმს და გააჩერეთ ფირი, სადაც თქვენთვის საინტერესო ინფორმაცია იქნება მოცემული.
- შეაგროვეთ მასალა და მოათავსეთ ფოლდერში.
- თქვენთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი ინფორმაცია მონიშნეთ.
- ცალკე ფურცელზე, თქვენი სიტყვებით გადმოეცით თემასთან დაკავშირებული, ყველაზე საინტერესო ინფორმაციის შინაარსი.

4. როგორ გავაცნო სხვებს ჩემ მიერ მოპოვებული ინფორმაცია?

შეგიძლიათ, მაგალითად:

- შექმნათ პოსტერი;
- მოაწყობთ გამოფენა;
- გამოხვიდეთ სიტყვით;
- შექმნათ სლაიდები;
- დაწეროთ საგაზეთო სტატია;
- შექმნათ ვიდეოკლიპი და მოაწყობთ მისი ჩვენება.

5. როგორ ვაფასებ ჩემ მიერ წარმოებულ კვლევას?

- შევიტყვე რაიმე ახალი საკვლევ თემასთან დაკავშირებით?
- საკმარისი რაოდენობით მოვიპოვე საჭირო ინფორმაცია?
- კვლევის რა ეტაპები მიმდინარეობდა შეუფერხებლად? რა სირთულეებს წავაწყდი?
- რას შევცვლი შემდეგი სამუშაოს შესრულებისას?

ინტერნეტის საშუალებით შეგიძლიათ მოიპოვოთ ინფორმაცია ნებისმიერ თემაზე, რისი წარმოდგენაც კი შეგიძლიათ. მთავარია, დაფიქრდეთ იმაზე, თუ როგორ შეძლებთ ყველაზე მნიშვნელოვანი და სარწმუნო ინფორმაციის მოპოვებას საკვლევ თემაზე?

ინფორმაციის მოძიება

ფურცელზე ჩამოწერე ძირითადი საკვანძო სიტყვები, რომლებიც საკვლევ თემას უკავშირდება. დაფიქრდი, ზუსტად რა გინდა შეიტყო მოცემული თემის შესახებ?

მაგალითად:

- დემოკრატიული მოქალაქეობისა და ადამიანის უფლებების შესახებ სწავლება;
- ევროპის საბჭო;
- უმცირესობები;
- დემოკრატია.

შეაერთე საკვანძო სიტყვები, რათა მიიღო ფრაზა, მაგალითად, „შუასაუკუნეებისდროინდელი ქალაქის ბაზრები“, გამოიყენე ბრჭყალები.

- სიტყვათა რა კომბინაცია დაგეხმარება თემისათვის საჭირო ინფორმაციის მოძებნაში? ეს კრიტერიუმები ჩამოწერე ფურცელზე.

ინფორმაციის ნახვა

ვინაიდან ინტერნეტი ყველასათვის არის ხელმისაწვდომი და ყველას შეუძლია, განათავსოს ინფორმაცია, აუცილებელია შეამოწმოთ, რამდენად სარწმუნოა ინფორმაცია, რომელიც თქვენ მოიპოვეთ, ვიდრე მას გამოიყენებთ.

სცადეთ, შემდეგნაირად დააყენოთ პრობლემა:

- იგივე ინფორმაცია შეგიძლიათ მოიპოვოთ ინტერნეტის სხვა გვერდებზე?
- ვის მიერ არის გამოქვეყნებული ინფორმაცია?

- რა ინტერესი შეიძლება ჰქონოდა პირს ან ორგანიზაციას, რომელმაც გამოაქვეყნა ინფორმაცია, რომ იგი ყველასათვის ხელმისაწვდომი გამხდარიყო?
- სანდოა ის პირი ან ორგანიზაცია, რომელიც აქვეყნებს მოცემულ ინფორმაციას?

ინტერნეტის საშუალებით მოპოვებული ინფორმაცია გადაამოწმეთ სხვა წყაროების საშუალებით მოპოვებულ ინფორმაციასთან შედარების გზით:

- ამ ინფორმაციის დამადასტურებელი ფაქტები შეგიძლიათ მოიძიოთ წიგნებში, ინტერვიუების საშუალებით ან საკუთარი გამოცდილებით?
- ინტერნეტის საშუალებით მოპოვებული ინფორმაცია ახალია? გასაგები ენით არის გადმოცემული, უფრო გასაგებია ვიდრე ის მსგავსი ინფორმაცია, რომელიც წიგნში შეიძლება იყოს გადმოცემული, ინტერვიუს საშუალებით ან პირადი გამოცდილებით შეიძლება იყოს მოპოვებული?
- რომელი ინფორმაცია ესადაგება შენს მიზანს ყველაზე მეტად?

ინფორმაციის შენახვა

მას შემდეგ, რაც მიაგნებ სანდო და შენთვის გამოსადეგ ინტერნეტსაიტს, რომელსაც გინდა შემდგომშიც ეწვიო ან გამოიყენო შენი სამუშაოს შესასრულებლად, შეადგინე შენი საკუთარი ინტერნეტსაიტების სია:

- გახსენი ახალი დოკუმენტი.
- მონიშნე საიტის მისამართი (URL).
- დააკოპირე საიტის მისამართი (URL), თითის დაჭერით კონტროლის ღილაკზე (CTRL) და „C“-ზე ერთდროულად.
- გადმოიტანე საიტის მისამართი (URL) დოკუმენტში, თითის დაჭერით კონტროლის ღილაკზე (CTRL) და „V“-ზე ერთდროულად.
- შეინახე შენ მიერ შექმნილი დოკუმენტი სახელწოდებით „საიტების სია_თემა“, მაგალითად, „საიტების სია_დემოკრატია“.

ინფორმაციის მოპოვება შესაძლებელია ადამიანებთან კომუნიკაციის საშუალებით, მაგალითად, როდესაც ადამიანებს უსვამთ კითხვებს იმ მიზნით, რომ მათი პასუხებიდან შეიტყოთ, რაც მათ იციან მოცემულ თემაზე, ან თუ სთხოვთ, საკუთარი მოსაზრება გამოთქვან კონკრეტულ საკითხზე.

შეგიძლიათ დაუსვათ კითხვები:

— სპეციალისტებს - იმ შემთხვევაში, თუ გსურთ რაიმე კონკრეტული და სპეციფიკური შეიტყოთ მოცემულ საკითხზე;

ან

— ადამიანებს, რომელთაც არა აქვთ შეხება მოცემულ სფეროსთან, მაგრამ თქვენ გაინტერესებთ მათი მოსაზრება მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით.

ინტერვიუებისა და გამოკითხვის საწარმოებლად უმჯობესია იმუშაოთ პატარ-პატარა ჯგუფებში. ამ შემთხვევაში ჯგუფის წევრები ერთმანეთს ეხმარებიან როგორც კითხვების შედგენაში, ასევე, მათ კითხვებზე მიღებული პასუხების დამუშავებაში.

საჭიროა გაითვალისწინოთ შემდეგი:

- ყველა კითხვაზე პასუხი მოკლედ ჩაინიშნეთ.
- აღნიშნეთ კითხვები, რომლებზეც არ გაქვთ პასუხი.
- კლასში განიხილეთ ის კითხვები, რომლებზეც თქვენ არ გაქვთ პასუხი.

მოქმედებათა თანამიმდევრობა

1. მიზანი

- რას ეხება ჩვენი თემა? რა გვსურს შევიტყოთ ამ თემის გარშემო?
- როგორ უნდა გამოიყურებოდეს ჩვენი ნამუშევრის საბოლოო ვერსია?

2. მზადება

- ვინ უნდა იყოს რესპონდენტი? რამდენი რესპონდენტი გვჭირდება? მნიშვნელობა აქვს ასაკსა და სქესს?
- როგორ შევარჩიოთ რესპონდენტები ინტერვიუსათვის?
- როგორ უნდა ვაწარმოოთ ინტერვიუ ან გამოკითხვა?
- ვის უნდა მივაწოდოთ ინფორმაცია ან ვისგან უნდა ავიღოთ ნებართვა?
- როგორ უნდა ჩავიწეროთ პასუხები (ჩამწერი აპარატურით, ხელით ჩანიშვნებით, კითხვარების შევსებით)?

3. კითხვები

- რა კითხვები უნდა დავსვათ?
- რამდენი კითხვა უნდა დავსვათ? რა დრო გვაქვს მოცემული კითხვების დასასმელად და მათზე პასუხების მისაღებად?
- კითხვები ჩამოწერეთ და მიეცით მათ კითხვარის ფორმა.

4. ინტერვიუს ან გამოკითხვის წარმოება

- როგორ დავიწყოთ ინტერვიუ?
- ჯგუფის წევრებს შორის როგორ არის გადანაწილებული ფუნქციები (ვინ სვამს კითხვებს, ვინ ინიშნავს პასუხებს, ვინ აგებს ჩამწერი აპარატურის მართვაზე პასუხს)?
- როგორ უნდა დავასრულოთ ინტერვიუ?

5. შეფასება

- იმ შემთხვევაში, თუ ინტერვიუს დროს თქვენი რესპონდენტი სპეციალისტი იყო, დაფიქრდით, რა იყო ყველაზე მნიშვნელოვანი, რაც მისი პასუხებიდან შეიტყვეთ და გამოყავით მსგავსი პასუხები.
- იმ შემთხვევაში, თუ თქვენ რამდენიმე რესპონდენტი გყავდათ, რომლებსაც ერთი და იგივე კითხვები დაუსვით და გსურთ გაიგოთ, რამდენმა მათგანმა გასცა თქვენს კითხვებზე ანალოგიური პასუხები, მათი პასუხები შესაბამისად უნდა დაახარისხოთ.

6. პრეზენტაცია

გადაწყვიტეთ, რა ფორმით გააცნობთ კლასს თქვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციას:

- სიტყვით გამოხვალთ კლასის წინაშე; თუ

- დაწერეთ საგაზეთო სტატია; თუ
- დაამზადებთ პოსტერს; თუ
- თქვენს შედეგებს სხვა ფორმით გააცნობთ კლასს.

ინსტრუმენტების ჩამონათვალი მოსწავლეებისათვის

ინსტრუმენტი 7: სურათებისა და გამოსახულებების ინტერპრეტირება

ტექსტის მსგავსად, სურათიც მრავალ ინფორმაციას შეიცავს. შემდეგი რჩევები დაგეხმარებათ სურათის ინტერპრეტაციასა და მის აღქმა-გაგებაში.

ზოგადი ინფორმაცია სურათის შესახებ

- რომელი ფერებია გამოკვეთილი სურათზე?
- რა ფორმები, ფიგურები და ხაზებია გამოკვეთილი და წინა პლანზე წამოწეული?
- რა არის მასზე გამოსახული უფრო დიდი მასშტაბით, ან უფრო მცირე მასშტაბით, ნორმალურ ზომასთან შედარებით?
- სურათზე გამოსახული საგანი ან პიროვნება სინამდვილეში რა ზომის არის?
- ზოგადად, დროის რა მონაკვეთია აღბეჭდილი სურათზე (წარსული, აწმყო) და წელიწადის რა დრო ან დღის რა მონაკვეთია მასზე აღბეჭდილი?
- ვის ხედვას გამოხატავს სურათზე აღბეჭდილი მოვლენა (ბაყაყის თვალით დანახული, ფრინველის თვალით დანახული თუ ადამიანის თვალით დანახული)?
- რა არის შენთვის ნაცნობი ამ სურათზე?
- რა ტიპის სურათია შენ წინაშე (სურათი, პოსტერი, ნახატი, ხეზე ამოტვიფრული, გრაფიკა, კოლაჟი, პორტრეტი, პეიზაჟი, კარიკატურა და ა.შ.)?
- რა არის გაზვიადებული ან ხაზგასმული სურათზე (ნათელი/ბნელი, პროპორციები, წინა პლანი/უკანა პლანი, ფერები, მოძრაობა/უძრაობა, ჟესტები, სახის გამომეტყველება)?

სურათის აღქმა

- რა განსაკუთრებულობა ახასიათებს სურათს?
- რა მოგწონს მასში?
- როგორ დაახასიათებ სურათს?
- რას გრძნობ, როდესაც ამ სურათს უყურებ?

- სურათის რომელი მონაკვეთია ყველაზე ლამაზი?
- რა სიტყვები მოგდის გონებაში, როდესაც სურათს უყურებ?

სურათის განხილვა

- აღწერეთ სურათი თქვენი სიტყვებით.
- გაუზიარეთ ერთმანეთს საკუთარი მოსაზრებები იმასთან დაკავშირებით, თუ რა ქმნის სურათში აზრს, რა არის მასში განსაკუთრებული ან მნიშვნელოვანი.
- დაუსვით ერთმანეთს კითხვები სურათთან დაკავშირებით.
- მიეცით ერთმანეთს მცირე დავალებები, როგორცაა, მოძებნე, იპოვე, მაჩვენე, ამიხსენი ...
- იმსჯელეთ ისეთ საკითხებზე, როგორცაა: რატომ იქნა შერჩეული ეს სურათები? რომელი სურათი ესადაგება და იძლევა დამატებით ინფორმაციას იმ ტექსტზე, რომელზეც არის დართული სურათები? რომელი სურათი ეწინააღმდეგება ტექსტში გამოთქმულ მოსაზრებას?

მუშაობა სურათზე

- შეარჩიეთ სურათი და დადგით ის სცენა, რომელიც გამოსახულია სურათზე.
- წარადგინეთ პიროვნება, რომელიც გამოსახულია სურათზე.
- გაცვალეთ სურათები და გააკეთეთ მათზე კომენტარი.
- თქვენ ხელთ არსებული სურათი შეადარეთ ისტორიულ სურათებს.
- ახსენით, ტექსტის რა ნაწილი დარჩებოდა თქვენთვის გაუგებარი, ტექსტს რომ არ ჰქონოდა დართული მოცემული სურათი?
- ტექსტს დაურთეთ შესაბამისი სურათი.
- შეადარეთ სურათები და შეაფასეთ ისინი. მოგწონთ? თუ არ მოგწონთ, რა არის ამის მიზეზი?
- სურათის აღწერა წერილობითი ფორმით დაიტანეთ ფურცელზე.
- იმსჯელეთ იმაზე, თუ რა მოვლენები ვითარდებოდა მანამ, სანამ გადაიღებდნენ ამ ფოტოს ან ამ სურათს დახატავდნენ.
- დაფიქრდით, რა შეიძლება მოხდეს, სურათი რომ გაცოცხლდეს.
- დაურთეთ სურათს სასაუბრო ფანჯრები, შიგნით ჩაწერილი ტექსტით.
- აღწერეთ სუნი ან ხმა, რომლის ასოციაციასაც იწვევს თქვენში სურათი.

— მოიძიეთ სურათები იმავე თემაზე.

სურათის ინტერპრეტირება

- როგორ დაასათაურებდით სურათს?
- სად იქნა გადაღებული ფოტო, ან სად იქნა დახატული სურათი?
- რა სურს ფოტოგრაფს ან მხატვარს გადმოგვცეს ამ სურათით?
- რას ემსახურებოდა ამ ფოტოს გადაღება ან სურათის დახატვა?

გეგმა გეხმარებათ აზრების მოწესრიგებაში. სწორედ ამას გამოხატავს თავად სიტყვაც. გეგმის გამოყენება შესაძლებელია ბევრ სხვადასხვა სიტუაციაში, როდესაც საჭიროა იაზროვნოთ გარკვეულ თემაზე: შეაგროვოთ იდეები, მოემზადოთ პრეზენტაციისათვის, მოამზადოთ პროექტი და ა.შ.

დააკვირდით ქვემოთ აღწერილი გეგმის სქემას:

- რა ძირითად კატეგორიებს შეიცავს, რომელია ქვეკატეგორიები?
- დაამატებდით რაიმეს? თუ დაამატებდით, რას?

გეგმის შედგენის ინსტრუქციები

- ფურცლის შუაში დაწერეთ თემის სახელწოდება და შემოავლეთ წრე. გამოიყენეთ ფართო ფორმატის ფურცელი.
- დაიტანეთ ფურცელზე წრიდან გამომავალი მსხვილი ხაზები (სხივები). თითოეული ხაზის გასწვრივ დაწერეთ იმ ქვეთემის სათაური, რომელიც შეესაბამება ფურცლის შუა წრეში მოცემულ თემას.
- წრიდან გამომავალი მსხვილი ხაზებიდან შეგიძლიათ გაავლოთ წვრილი ხაზები, რომლებიც წარმოადგენს ქვეკატეგორიებს ან კითხვებს, რომლებიც უკავშირდება მსხვილ ხაზებზე დაწერილ ქვეთემებს.
- შეეცადეთ, მოიფიქროთ რაც შეიძლება ბევრი ტერმინი და მოათავსოთ ეს ტერმინები შესაბამის კატეგორიებში. შეგიძლიათ გამოიყენოთ სხვადასხვა ზომის ასოები, სიმბოლოები ან ფერები.

შეადარეთ თქვენ მიერ შედგენილი გეგმა თქვენი თანაკლასელების მიერ შედგენილ გეგმებს

- რას ამჩნევთ?

- რა მსგავსებაა თქვენსა და თქვენი თანაკლასელების მიერ შედგენილ გეგმებს შორის?
- რა სხვაობაა თქვენსა და თქვენი თანაკლასელების მიერ შედგენილ გეგმებს შორის?
- რომელია ყველაზე მნიშვნელოვანი ტერმინები?
- ქვეკატეგორიებად დაყოფა სძენს რაიმე მნიშვნელობას შედგენილ გეგმას?
- რაიმე მნიშვნელოვანი ხომ არ აკლია გეგმას?
- შემდეგ ჯერზე რას გააკეთებთ სხვაგვარად?

პოსტერის საშუალებით, თქვენ აკეთებთ საკუთარი ნამუშევრის შედეგების შეჯამებას და წარუდგენთ მას თანაკლასელებს. მნიშვნელოვანია, პოსტერი ისე იყოს ორგანიზებული, რომ იქცევდეს ხალხის ყურადღებას. მის მნახველს უნდა გაუჩნდეს სურვილი, მეტი შეიტყოს მოცემული თემის შესახებ.

მცირერიცხოვან ჯგუფებში განიხილეთ, თუ რა უნდა ახასიათებდეს პოსტერს, რომ იგი მიმზიდველი და საინტერესო იყოს მხილველებისათვის და მოიფიქრეთ, რა ელემენტებს ჩართავთ თქვენს პოსტერში.

თუ თქვენ უკვე გაქვთ დამზადებული პოსტერი, ქვემოთ მოყვანილი რჩევების მიხედვით შეაფასეთ იგი.

რჩევები

სათაური: უნდა იყოს მოკლე და საინტერესო: მისი დანახვა შესაძლებელი უნდა იყოს შორი მანძილიდან.

ტექსტი: უნდა იყოს მსხვილი ასოებით შედგენილი და გარჩევადი. თუ ნაბეჭდ ტექსტს იყენებთ, მოერიდეთ ბევრი განსხვავებული შრიფტის გამოყენებას. ტექსტი უნდა შედგებოდეს მოკლე წინადადებებისაგან და მისი წაკითხვა შესაძლებელი უნდა იყოს ზომიერად შორი მანძილიდან.

სურათები, ფოტოები, გრაფიკა: უნდა ესადაგებოდეს თემას და გამოხატავდეს თქვენს სათქმელს, ასევე, საინტერესოს უნდა ხდიდეს პოსტერს. ნუ გადატვირთავთ პოსტერს, არჩევანი გააკეთეთ რამდენიმე შთამბეჭდავ სურათზე, ფოტოზე ან გრაფიკაზე.

სქემა: სად უნდა ჩავსვათ სათაური, ქვესათაურები, სიმბოლოები, ფანჯრები, ფოტოები ან სურათები? სანამ პოსტერის საბოლოო ვარიანტის მომზადებას შეუდგებოდეთ, განსაზღვრეთ ამ ელემენტების ადგილი.

გაითვალისწინეთ: პოსტერისათვის შერჩეული ფორმატი უნდა იყოს შევსებული თქვენ მიერ შერჩეული ელემენტებით, მაგრამ არ უნდა იყოს ზედმეტად გადატვირთული.

გამოფენა მოსწავლეების ჯგუფს ეხმარება, საკუთარი ნამუშევარი წარუდგინონ დანარჩენ მოსწავლეებს (კლასს ან მოწვეულ სტუმრებს), რათა მათ შეექმნათ წარმოდგენა იმაზე, თუ რა სამუშაო შეასრულა ჯგუფმა. ქვევით მოცემული რჩევები დაგეხმარებათ გამოფენის დაგეგმვასა და გამართვაში.

რჩევები

1. რისი ჩვენება გვსურს?

- რა არის ის მთავარი გზავნილი, რისი თქმაც გვსურს ამ გამოფენის საშუალებით?
- რა სახელწოდება შევურჩიოთ გამოფენას?

2. ვინაა აუდიტორია?

- ჩვენი სკოლის მასწავლებლები და მოსწავლეები?
- მშობლები და დედამამიშვილები?
- კლიენტები ტურისტული სააგენტოდან?

3. სად გაიმართება გამოფენა?

- საკლასო ოთახში თუ სკოლის სხვა ტერიტორიაზე?
- საჯარო ადგილზე (მუნიციპალური შენობის დარბაზში, მაგალითად)?
- რა სივრცე ექნება დათმობილი გამოფენას და როგორი იქნება განათება?
- გვექნება ის ინფრასტრუქტურა, რომელიც გვსურს, რომ გვექონდეს?

4. როგორ გავხადოთ გამოფენა შთამბეჭდავი და დაუვიწყარი?

- მოდელები და საგამოფენო ექსპონატები ისე უნდა განვათავსოთ, რომ შესაძლებელი იყოს ხელით შეხება?
- უნდა გავითვალისწინოთ და გამოვყოთ სივრცე იმისათვის, რომ შესაძლებელი იყოს საგამოფენო ტერიტორიაზე თამაშის მოწყობა, ექსპონატების მოსინჯვა, მათზე დაკვირვება თუ ექსპერიმენტის ჩატარება?
- შევქმნათ მუსიკალური ფონი ან ჩვენ თავად დავუკრათ მუსიკა?
- შევთავაზოთ დამთვალიერებლებს მსუბუქი ლანჩი?

— დავნიშნოთ გიდები, რომლებიც დამთვალეირებლებს ექსპონატებს გააცნობენ?

— დავამზადოთ ფლაერები, რომლებიც დამთვალეირებლებს ექსპონატებს გააცნობს?

— მოვაწყოთ შეჯიბრება ან ვიქტორინა?

5. გამოფენის გამართვამდე ვის უნდა მივაწოდოთ ინფორმაცია გამოფენის შესახებ?

— სკოლის მასწავლებლები?

— სკოლის მომსახურე პერსონალი?

— სკოლის საბჭოს წევრები?

— დამრიგებელი?

— ექსპერტი, რომელიც დაგვეხმარება გამოფენის გამართვაში?

— სტუმრები?

6. რა უნდა გავაკეთოთ?

— შევადგინოთ გეგმა?

— შევადგინოთ მასალათა ჩამონათვალი?

— შევადგინოთ დროის განრიგი (ვინ რას აკეთებს და როდის)?

— ვაწარმოოთ ხარჯთაღრიცხვა (რა თანხა გვაქვს ხელთ და რამდენი დავხარჯეთ)?

— დავამზადოთ ფლაერები ან მოსაწვევი ბარათები?

— მივაწოდოთ ინფორმაცია ადგილობრივ გაზეთს?

7. რა შეფასება ექნება გამოფენას?

— რომელია ყველაზე მნიშვნელოვანი კრიტერიუმები?

— ვინ შეაფასებს გამოფენას (მასწავლებლები, თანაკლასელები, მოწვეული სტუმრები)?

სკოლაში თქვენ გაქვთ შესაძლებლობა, სიტყვით წარსდგეთ თანაკლასელთა, მშობლების, ან სხვა მოსწავლეების წინაშე. ყველა შემთხვევაში, საჭიროა კარგად მოამზადოთ სიტყვა, რომლითაც გეგმავთ გამოსვლას. ქვემოთ მოცემული რჩევები ამაში დაგეხმარებათ.

სიტყვის გამოსვლისათვის მზადება და მისი დაგეგმვა

1. ვინ იქნება მსმენელის როლში?

— სად უნდა გაიმართოს სიტყვით გამოსვლა?

2. ვინ წარსდგება სიტყვით აუდიტორიის წინაშე?

— მართო უნდა წარსდგე სიტყვით თუ ჯგუფთან ერთად?

— როგორ უნდა მოხდეს ჯგუფის ორგანიზება?

3. რა არის სიტყვით გამოსვლის მიზანი?

— რას შეიტყობს ახალს წარმოთქმული სიტყვიდან დამსწრე საზოგადოება?

— გულისხმობს თქვენი გამოსვლა, მსმენელთა მხრიდან გაჟღერებულ კითხვებზე პასუხს ან მათი მხრიდან კომენტარებს?

4. რა დრო უნდა დაეთმოს სიტყვით გამოსვლას?

— უნდა გაითვალისწინოთ დრო აუდიტორიის მხრიდან დასმულ კითხვებზე პასუხების გასაცემად?

— უნდა გაითვალისწინოთ დრო აუდიტორიის მხრიდან გაკეთებული კომენტარების მოსასმენად?

5. რა რესურსებია ხელმისაწვდომი?

— დაფა?

— პროექტორი?

— კომპიუტერი და პროექტორი PowerPoint-ში მომზადებული პრეზენტაციისათვის?

— პოსტერი (ფლიპჩარტი)?

— სტერეოდანადგარი?

6. როგორ უნდა შეძლო აუდიტორიის ყურადღების დაპყრობა?

- მიეცით აუდიტორიას საშუალება, დასვან კითხვები.
- გამოსასვლელ სიტყვაში ჩართეთ კითხვები და თავსატეხები.
- საშუალება მიეცით აუდიტორიას, ერთმანეთს გადასცენ და დაათვალიერონ თემასთან დაკავშირებული რაიმე საგანი.

7. რისი თქმა გსურს?

- მოიფიქრეთ სამიდან ექვსამდე ქვესათაური, რომელიც უკავშირდება თქვენს სასაუბრო თემას და დაწერეთ ისინი ცალ-ცალკე ფურცელზე.
- თითოეულ ფურცელზე ქვესათაურის ქვეშ ჩამოწერეთ ის ძირითადი, საკვანძო სიტყვები და ფრაზები, რომლებზეც ააგებთ თქვენს სიტყვას.

სიტყვით გამოსვლა

პრეზენტაცია შეიძლება გაიყოს რამდენიმე ნაწილად: შესავალი, ძირითადი ნაწილი და დასკვნითი ნაწილი. ქვემოთ მოცემული მოსაზრებები დაგეხმარებათ იმაში, რომ თქვენს სიტყვით გამოსვლას მოწონება ხვდეს წილად.

1. შესავალი

- პრეზენტაცია დაიწყეთ შესაბამისი ციტატით, ან თემასთან დაკავშირებული სურათის ან საგნის ჩვენებით.
- მოკლედ გააცანით აუდიტორიას თქვენი საუბრის თემა.
- აუხსენით მათ თქვენი გამოსასვლელი სიტყვის სტრუქტურა.

2. ძირითადი ნაწილი

- გააცანით აუდიტორიას თქვენი საუბრის თემა.
- დაალაგეთ წინასწარ მომზადებული ფურცლები, ზედ დატანილი სასაუბრო თემის ქვესათაურებით და ინფორმაციით, რიგითობის მიხედვით.
- სიტყვა წარმართეთ ამ ქვესათაურების მიხედვით.
- ყოველ ჯერზე, როდესაც საუბარს იწყებთ ახალი ქვესათაურით, აცნობეთ ამის შესახებ აუდიტორიას სურათის გამოყენებით ან მოკლე განმარტებით.
- თითოეული ქვესათაურით გათვალისწინებულ საკითხზე გადასვლისას გამოიყენეთ შესაბამისი სურათი, საგანი ან მუსიკალური ჩანართი.

- მოიფიქრეთ, როგორ უნდა აჩვენოთ სურათები - მაგალითად, ჩამოატაროთ იგი მსმენელებს შორის, სლაიდზე გამოსახოთ თუ პოსტერზე გააკრათ.

3. დასკვნა

- გააცანით აუდიტორიას, რა წარმოადგენდა თქვენთვის სიახლეს.
- გააცანით აუდიტორიას, რა ისწავლეთ.
- უჩვენეთ აუდიტორიას ბოლო სურათი.
- დაუსვით კითხვები თანაკლასელებს.
- დაუთმეთ დრო აუდიტორიას, რათა დასვან კითხვები.

ინსტრუმენტების ჩამონათვალი მოსწავლეებისათვის

ინსტრუმენტი 12: პრეზენტაციის მომზადება სლაიდების ან PowerPoint-ის გამოყენებით

PowerPoint-ის გამოყენებით, ან გამომსვლელის თავს ზემოთ მოთავსებულ პროექტორზე ნაჩვენები სლაიდების საშუალებით წარმოებული პრეზენტაციები ფართოდ გამოიყენება და ორივე მეთოდზე ერთი და იგივე წესები ვრცელდება.

სლაიდის მომზადებისას გაითვალისწინეთ, რომ საჭიროა:

- წარწერები იყოს მკაფიო და გარკვევით იკითხებოდეს;
- გამოყენებული იყოს ერთი სტილის შრიფტი;
- ასოების ზომა საკმაოდ დიდი იყოს;
- ხაზებს შორის საკმარისი დაშორება;
- ერთ სლაიდზე არ იყოს მოცულობითი ტექსტი;
- სლაიდები იყოს ხარვეზების გარეშე;
- სურათები, რუკები და გრაფიკები საკმაოდ ფართო ფორმატით იყოს წარმოდგენილი და კარგად ჩანდეს შორი მანძილიდან;
- გამოყენებული იყოს მხოლოდ რამდენიმე ფერი და სიმბოლო;
- პრეზენტაცია არ იყოს გადატვირთული სლაიდებით.

რომელი ავირჩიო, სლაიდები თუ PowerPoint?

ორივე მათგანს აქვს თავისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები. ქვემოთ მოცემულია რამდენიმე მნიშვნელოვანი რჩევა, რომელიც დაგეხმარება სლაიდების გამოყენებით და PowerPoint-ის გამოყენებით გაკეთებულ პრეზენტაციებს შორის არჩევანის გაკეთებაში.

რომელი მათგანი უფრო ესადაგება თქვენს საჭიროებებს?

გაეცანით ქვემოთ მოყვანილ ინფორმაციას, რომელიც დაგეხმარებათ მეთოდის შერჩევაში.

სლაიდების გამოყენება რეკომენდებულია იმ შემთხვევაში, თუ:

- პრეზენტაციისას გამოსაყენებელია ხუთამდე სლაიდი;
- სლაიდების ჩვენებებს შორის საჭიროა რაიმეს ჩვენება ან ახსნა;
- სლაიდზე რაიმეს დაწერა გსურთ პრეზენტაციის დროს;
- თითო სლაიდზე მხოლოდ ერთი გამოსახულება გინდათ უჩვენოთ;
- გინდათ რაიმე დაფაროთ და გამოაჩინოთ სლაიდზე დატანილ გამოსახულებაზე;
- პრეზენტაცია ჯგუფის წევრებს შორის არის გადანაწილებული და შესაბამისად გადანაწილებულია სლაიდებიც.

PowerPoint-ის გამოყენება რეკომენდებულია იმ შემთხვევაში, თუ:

- გსურთ, აუდიტორიას მიაწოდოთ დიდი რაოდენობით ინფორმაცია;
- დიდი რაოდენობით გამოსახულებები გაქვთ ჩართული პრეზენტაციაში;
- გსურთ, ერთი მეორეს მიყოლებით აჩვენოთ გამოსახულებები;
- გსურთ, ინტერნეტიდან ამოღებული მასალა აჩვენოთ აუდიტორიას პრეზენტაციის დროს;
- გინდათ, აჩვენოთ ვიდეოკლიპი, ციფრული გამოსახულება ან რაიმე მასალა, რომელიც კომპიუტერში გავთ შენახული;
- გსურთ, უჩვენოთ ვიდეო, კადრების გაჩერების თანხლებით, უკან დაბრუნების რეჟიმში ან სხვა მანიპულაციებით.

ინსტრუმენტების ჩამონათვალი მოსწავლეებისათვის
ინსტრუმენტი 13: საგაზეთო სტატიის მომზადება

გარკვეულ თემაზე თქვენი ნამუშევრის საზოგადოებისათვის გაცნობა შესაძლებელია რეპორტიორის როლის შესრულებით და საგაზეთო სტატიის შექმნით. დემოკრატიული მოქალაქეობისა და ადამიანის უფლებათა შესახებ სწავლებაში საგაზეთო სტატიის შექმნა საკუთარი მოსაზრების გასაჯაროების ერთ-ერთ საშუალებად მიიჩნევა. თქვენმა სტატიამ შესაძლებელია სასიკეთოდ იმოქმედოს საზოგადოებაზე და გამოასწოროს ის, რისი გამოსწორებაც არის საჭირო.

საგაზეთო სტატია სხვადასხვა კომპონენტებისაგან შედგება:

- სათაური: უნდა იყოს ლაკონური და გასაგები;
- შესავალი: მკითხველისათვის თემის გაცნობა, სულ რამდენიმე ძალიან მოკლე წინადადებით;
- ავტორები: ვინ არის სტატიის ავტორი?
- სტატიის ტექსტი: თავად სტატია;
- ქვესათაურები: გამოყოფს „თავებს“, მკითხველისათვის უკეთ აღსაქმელად;
- სურათი: სურათი, რომელიც შეესაბამება სტატიის ტექსტს და რომელსაც დართული აქვს მცირე განმარტება.

რჩევები

- დღევანდელ გაზეთში გამოქვეყნებული სტატია განიხილეთ ზემოთ მოცემული სქემის მიხედვით. შეგიძლიათ ამოიცნოთ საგაზეთო სტატიის სხვადასხვა კომპონენტი?
- საგაზეთო სტატიის სხვადასხვა კომპონენტი სხვადასხვა ფერის მარკერით გააფერადეთ.
- ყურადღება მიაქციეთ შრიფტის სტილს (გამუქებული, ნორმალური, დახრილი).
- თქვენ მიერ მოპოვებული საგაზეთო სტატია შეადარეთ თქვენი თანაკლასელების მიერ შერჩეულ საგაზეთო სტატიებს.

— საკუთარი სტატიის შექმნისას გამოიყენეთ საგაზეთო სტატიისათვის დამახასიათებელი კომპონენტები.

ინსცენირება საუკეთესო საშუალებაა ცხოვრებისეულ სიტუაციებზე დასაკვირვებლად. სცენის შექმნა შესაძლებელია სურათების, მუსიკალური ნაწარმოების ან საგნების გამოყენებით. სიტუაციის ინსცენირებისას, საჭიროა გარკვეული როლის თამაში. ეს ნიშნავს იმას, რომ უნდა განიცადო ის, რასაც სხვა განიცდის და იმოქმედო შესაბამისად. წარმოდგენის დასასრულს, ყველა დაფიქრდება იმაზე, რომელი სცენა იყო „რეალური“ და რომელი - წარმოსახვითი.

„თავისუფალი“ წარმოდგენა

- ჩამოწერეთ ძირითადი საკვანძო სიტყვები, რომლებიც კონკრეტულ სიტუაციასთან არის დაკავშირებული.
- გადაინაწილეთ როლები და განსაზღვრეთ, რა არის ის მნიშვნელოვანი, რაც თითოეული როლის შემსრულებელმა უნდა გაითვალისწინოს.
- მოიმარაგეთ ყველა საჭირო მასალა.
- გაიარეთ რეპეტიცია.
- მოამზადეთ სცენა.
- გამართეთ წარმოდგენა.

წარმოდგენის დასრულების შემდეგ განიხილეთ შემდეგი დეტალები:

- რა იხილეთ?
- ყველასათვის ყველაფერი გასაგები იყო?
- რა მოგეწონათ წარმოდგენაში ყველაზე მეტად?
- თქვენი აზრით, აკლდა რაიმე წარმოდგენას?
- რა იყო მცირედით გაზვიადებული?
- რა კითხვები გვაქვს წარმოდგენის შინაარსთან დაკავშირებით?

წარმოდგენის დადგმა ტექსტის მიხედვით

წაიკითხეთ მოთხრობა ერთობლივად და შექმენით სცენები:

- ვინ იყვნენ მონაწილე პერსონაჟები? სად ვითარდებოდა მოვლენები?
- როგორ გაართვეს პერსონაჟებმა თავი სიტუაციას? რას ამბობდნენ ისინი?
- როგორი რეაგირება ჰქონდათ სხვებს?
- როგორ დასრულდა მოთხრობა?
- შეთანხმდით, რამდენი სცენისაგან უნდა შედგებოდეს წარმოდგენა.
- გადაინაწილეთ როლები. რა კოსტიუმები იქნება საჭირო?
- გაიარეთ რეპეტიცია.
- წარმოდგენა შეაფასეთ თქვენს თანაკლასელებთან ერთად.

წარმოდგენის დადგმა სურათის მიხედვით

- მოიძიეთ სურათი, რომლის მიხედვითაც შესაძლებელია წარმოდგენის დადგმა.
- წარმოიდგინეთ საკუთარი თავი სურათზე.
- შეაგროვეთ მოსაზრებები: როგორ ცხოვრობენ სურათზე გამოსახული ადამიანები? რა ანიჭებთ მათ სიხარულს? რა ჰგვრით სევდას?
- შექმენით წარმოდგენა სურათის მიხედვით და ჩაინიშნეთ ძირითადი, საკვანძო სიტყვები თითოეული სცენისათვის.
- შეთანხმდით, რამდენი სცენისაგან უნდა შედგებოდეს წარმოდგენა.
- გადაინაწილეთ როლები და განსაზღვრეთ, რა არის ის მნიშვნელოვანი, რაც თითოეული როლის შემსრულებელმა უნდა გაითვალისწინოს.
- გაიარეთ რეპეტიცია.
- მოამზადეთ სცენა და მოიწვიეთ მაცურებელი.
- წარმოდგენა შეაფასეთ თქვენს თანაკლასელებთან ერთად.

დებატები გვეხმარება დავრწმუნდეთ საკითხის ირგვლივ განსხვავებული მოსაზრებების არსებობაში და გავანალიზოთ სადავო საკითხის დადებითი და უარყოფითი მხარეები. დებატების წარმოებისათვის საჭიროა არსებობდეს სადავო კითხვა, რომელზე პასუხიც შესაძლებელია იყოს „კი“ ან „არა“. დემოკრატიულ საზოგადოებაში, კონკრეტულ საკითხზე ყოველთვის არსებობს ერთზე მეტი მოსაზრება და შექმნილი სიტუაციიდან - ერთზე მეტი გამოსავალი.

ორი მოსაზრება - დებატები

დებატების წარმოება:

- კლასი გაყავით ორ ნაწილად. ერთი ჯგუფი წარმოადგენს საკითხის „მომხრეებს“, მეორე - „მოწინააღმდეგეებს“.
- თითოეულმა ჯგუფმა უნდა მოიძიოს არგუმენტები⁴⁸, რითაც ისინი შეეცდებიან, გაამყარონ საკუთარი პოზიცია. ასევე, მათ უნდა წარმოადგინონ არგუმენტები, რომელთა საშუალებითაც შეეცდებიან, მოწინააღმდეგე ჯგუფის მოსაზრებები გააბათილონ.
- ჩაინიშნეთ თქვენი არგუმენტები ძირითადი საკვანძო სიტყვების საშუალებით.
- თითოეული ჯგუფი ირჩევს ორ გამომსვლელს.
- დებატები შედგება სამი ნაწილისაგან: გახსნითი რაუნდი, ღია დებატები და დასკვნითი რაუნდი:
 - გახსნითი რაუნდი: თითოეული გამომსვლელი მოკლედ გამოთქვამს საკუთარ მოსაზრებას. „მომხრეთა“ და „მოწინააღმდეგეთა“ მხარეები გამოდიან მონაცვლეობით;

⁴⁸არგუმენტი: განაცხადი, რომელიც ემსახურება მტკიცების ან პოზიციის გამყარებას.

- დებატები: გამომსვლელები წარმოადგენენ საკუთარ არგუმენტებს და ცდილობენ, დაუპირისპირდნენ და გააბათილონ მოწინააღმდეგე მხარის მიერ გამოთქმული არგუმენტები;
- დასკვნითი რაუნდი: დასკვნითი რაუნდის პროცედურები ემთხვევა გახსნითი რაუნდის პროცედურებს. ყველა გამომსვლელს ეძლევა შესაძლებლობა, შეაჯამოს საკუთარი მოსაზრება.

გამომსვლელთა რეგლამენტი

კლასი ირჩევს მოსწავლეს, რომელიც პასუხისმგებელია გამომსვლელთა რეგლამენტის კონტროლზე, დებატების დროს.

- გახსნითი რაუნდი არ უნდა გრძელდებოდეს რვა წუთზე მეტი (ყოველ გამომსვლელს ეძლევა ორ-ორი წუთი გამოსვლისათვის).
- დებატების რაუნდი არ უნდა გაგრძელდეს ექვს წუთზე მეტი.
- დასკვნითი რაუნდი უნდა გრძელდებოდეს მაქსიმუმ ოთხი წუთი (თითო წუთი თითო გამომსვლელისათვის).
- იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე გამომსვლელი გადააჭარბებს რეგლამენტით განსაზღვრულ დროს, იგი იღებს გაფრთხილებას ზარის სახით.

დამკვირვებლები

დანარჩენი მოსწავლეები აქტიურ მონაწილეობას არ ღებულობენ დებატებში, ისინი აკვირდებიან დებატებს. დებატების შემდეგ ისინი აკეთებენ კომენტარს იმასთან დაკავშირებით, თუ რა დასკვნები გამოიტანეს დებატებიდან. კომენტარების გაკეთებისას, მათ უნდა გაითვალისწინონ შემდეგი:

- რა არგუმენტები იქნა წამოყენებული?
- ვინ რის მიღწევას შეძლებს?
- ყველა გამომსვლელს მიეცა საუბრის საშუალება, თუ მათ აწყვეტინებდნენ სიტყვას?
- როგორ ცდილობდა თითოეული გამომსვლელი საკუთარი არგუმენტის დაცვას და აზრის გადმოცემას?
- რომელი არგუმენტი ჟღერდა დამაჯერებლად?

- რომელ არგუმენტს გამოარჩევენ ისინი, როგორც ძლიერ არგუმენტს?
- რომელი სიტყვები იქნა გაჟღერებული ყველაზე ხშირად?
- როგორი იყო გამომსვლელთა საუბარი (იყენებდნენ ისინი სხეულის ენას, ხმამაღლა საუბრობდნენ, არამონოტონურად)?